

kanskje best som et oppslagsverk om medisinske problemstillinger som man ikke jobber med til daglig. Deler av boken egner seg nok bra for både ergoterapi-, fysioterapi- og medisinstudenter, men når det gjelder undersøkelse og behandling vil nok spesifikke bøker for den enkelte faggruppe være betydelig bedre egnet.

Inger Holm

Fysioterapiavdelingen
Rikshospitalet

Praktisk nyttig etikkbok

Veronica English, Gillian Romano-Critchley,
Julian Sheater, Ann Sommerville, red

Medical ethics today

2. utg. 822 s. London: BMJ Publishing Group,
2004. Pris GBP 60
ISBN 0-7279-1744-7

Som den norske, har den britiske legeforeninga fleire målsettingar med etikkarbeidet: å bidra til utforming av offentlig helsepolitikk, å kunne råde enkeltmedlemmer og organisasjonen i etiske spørsmål og å heve etikkom-

petansen hos legar. England har sin etiske komité, og i tillegg har British Medical Association ei eiga etikkavdeling. Utarbeiding av skriftleg materiale har vore eit satsingsområde. Ein del stoff er lagt ut på foreininga sine nettsider. Desse nettsidene er vel verd eit besøk!

Denne store boka (822 sider) er også eit resultat av legeforeninga si satsing på etikk. Boka kom ut første gong i 1993 og er basert på dei mange sakene som er blitt spelt inn til foreininga. Ho er pedagogisk, praktisk og spenner over svært mange ulike tema, slik som ulike former for samtykkeproblematikk, lege-pasient-forholdet, etiske problem ved livets start, inklusiv reproduksjonsteknologi og genetik, og ikkje minst eit viktig kapittel om det å velje å la vere å behandle. Særleg viktig er drøftinga av etiske problem knytt til legens mange roller. Kvart kapittel startar med ein presentasjon av innhaldet og sluttar med eit samandrag. Mange av problema er illustrerte med kasuistikkar, og boka inneheld eit detaljert stikkordregister. På grunn av lengda eignar ikkje boka seg som sengelektyre, men har stor verdi som oppslagsbok. Ho bør derfor finnast på sjukehusbibliotek til bruk i den praktiske kliniske kvardagen. I dei ulike kapitla er det også teke inn juridiske drøftingar, lovregulering av feltet og rettssaker der problemet er behandla. Boka er ikkje

analytisk nok til å kunne passere som ei viktig lærebok i etikk. Mange av standpunktta som blir tilrådd manglar gode grunnavingar og pro-og-kontra-argument. Men fordi dei praktiske etikkproblema er så godt dekkta, vil boka likevel vere av verdi også for folk som arbeider med etikk, ikkje minst med undervising.

Reidun Førde

Legeforeningens forskningsinstitutt

Sterkt om helse og miljø

Christer Edling, Gunnar Nordberg,
Monica Nordberg, red

Arbets- og miljømedisin

En lärobok om hälsa och miljö. 2. utg. 318 s, tab,
ill. Lund: Studentlitteratur, 2003. Pris SEK 390
ISBN 91-44-02399-5

Når noen av Nordens, ja enkelte av verdens, fremste fagpersoner innen arbeidsmedisin og miljømedisin skriver lærebok, må det bli bra. Den første utgaven av denne svenske læreboken kom i 2000.

Boken er mest tenkt for medisinstudenter og studenter innen enkelte andre fagdisipliner som stiller med helse og miljø. Imidlertid har det åpenbart vært redaktørens intensjon å bidra med aktuell faktakunnskap om relasjonene mellom miljø og helse også i en videre sammenheng. Slik kunnskap blir stadig mer nødvendig ikke bare for leger og andre helsearbeidere, men også for beslutningstakere og forvaltere. Det er kanskje med dette formålet at forfatterne har gjort den nye utgaven enda litt fattigere enn den første på illustrasjoner og tabeller, som jo er godt egnet til systematisk læring for studenter.

Boken vitner om forfatternes meget gode innsikt i de emner som behandles, noe som faktisk kan gi god breddeoppdatering også for erfarne spesialister innen faget. For meg har boken litt preg av tidligere tiders årbøker som både formidler kunnskapsstatus og gir oppdatering. Nytt i andre opplag av denne boken er spesielt et kapittel om mobiltelefoni og mulige helsevirkninger samt et kapittel om akrylamid, som vi har friskt i minne både fra Hallandsåsen og Romeriksporten.

Boken har med litt stoff om svensk lovgivning og svensk sosialmedisin. Men i hovedsak er innholdet faglig universelt.

Jeg anbefaler boken til litt interesserte studenter og til kolleger spesielt innen arbeids- og miljømedisin, men også innen allmenmedisin og samfunnsmedisin. For egen del har jeg allerede begynt å glede meg til en ytterligere oppdatert tredje utgave om et par år.

Bjørn Hilt

Arbeidsmedisinsk avdeling
St. Olavs Hospital
Trondheim

Flott innføring i ufrivillig barnløshet

Peter Braude, Alison Taylor, red

ABC of subfertility

51 s, tab, ill. BMJ Publishing Group, 2004.
Pris GBP 18
ISBN 0-7279-1534-7

Dette heftet er en samling av 13 oversiktsartikler om ufrivillig barnløshet fra BMJ høsten 2003.

Alle forfatterne er eller har vært ansatt ved enheten for assistert befruktning på Guy's and St. Thomas's Hospital i London. Heftet

inngår i en serie av ABC-er utgitt av BMJ og henvender seg i første rekke til allmennleger, men det kan også være av interesse for leger tidlig i spesialistutdanningen i fødsels hjelp og kvinnesykdommer og for spesialister i urologi.

De enkelte kapitlene utfyller hverandre godt, selv om det er enkelte gjentakelser. Til sammen gir de en god innføring i epidemiologiske aspekter og årsaker til, utredning av og behandling av ufrivillig barnløshet. I tillegg er det egne kapitler om lovgivning om assistert befruktning, rådgivning av barnløse par og om fremtidsperspektiver ved behandling av barnløshet. Det er enkelte skjønnhetsfeil, for eksempel er det ikke nevnt i kapitlet om anovulasjon at medikamenter kan være årsak til moderat hyperprolaktinemi. Adrenogenitalt syndrom, men ikke hormonproduserende tumor, nevnes som årsak til betydelig forhøyet testosteronkonsentrasjon. «Avventende behandling» ved tubar infertilitet og transcervikal kanylering av egglederne ved medial okklusjon er neppe norsk praksis.

Litteraturhenvisningene i de enkelte kapitlene er svært ujevne, fra ingen til kun lærebøker og til originalarbeider.

Disse små innvendningene svekker imidlertid ikke helhetsinntrykket av at dette heftet formidler kunnskap om ufrivillig barnløshet på en førsteklases måte. Kapitlet om mannlig subfertilitet er spesielt godt fordi det legger betydelig vekt på den kliniske undersøkelsen av menn med nedsatt sædkvalitet.

Heftet er i A4-format, med to spalter på siden. Den ene spalten er ren tekst, den andre inneholder figurer og tabeller av høy kvalitet samt tekstbokser med viktige poenger. Dette gir en svært oversiktlig og tiltalende layout som i tillegg til den faglige kvaliteten gjør heftet til noe av det beste undertegnede har sett om ufrivillig barnløshet.

Tom Tanbo

Kvinneklubben
Rikshospitalet